

DF-001-0014113

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2015

Sanskrit : Paper - VIII

(Kavya) (Elective-II)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014113

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instructions : (૧) બન્ને વિભાગના પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.

(1) Write both sections in main answer sheet.

(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(2) Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૧/SECTION-I

૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો : ૨૦

1 Select proper option and give answer : 20

(1) કાલિદાસનો આશ્રયદાતા કોણ છે ?

(A) સમુદ્રગુપ્ત

(B) ચંદ્રગુપ્ત

(C) ભોજરાજ

(D) વિક્રમાદિત્ય

(2) રઘુવંશમાં 'નંદિની વરપ્રદાન' સર્ગ કયા ક્રમે આવે છે ?

(A) દ્વિતીય (B) પ્રથમ

(C) તૃતીય (D) ચતુર્થ

(3) કમલે કમલોત્પત્તિ: - દ્વારા શેનું સૂચન છે ?

(A) કાવ્ય (B) વૃત્તિ

(C) દંતકથા (D) લોકકથા

(4) રઘુવંશનો મૂળસ્રોત શું છે ?

(A) મહાભારત (B) રામાયણ

(C) પુરાણ (D) બૃહત્કથા

(5) દિલીપને કોનો શાપ મળ્યો હતો ?

(A) સુરભિ (B) દુર્વાસા

(C) સિંહ (D) નંદિની

(6) વનમાં કોના દ્વારા દિલીપનો સત્કાર થયો ?

(A) પ્રજાજનો (B) પ્રાણીઓ

(C) પ્રકૃતિ (D) વનવાસીઓ

(7) "નંદિની વરપ્રદાન"નો અંતિમ શ્લોક કયા છંદમાં છે ?

(A) વસન્તતિલકા (B) ઉપજાતિ

(C) શિખરિણી (D) માલિની

(8) રાજા દિલીપે નંદિની પાસે વરદાનમાં શું માગ્યું ?

- (A) અમરત્વ (B) પુત્રપ્રાપ્તિ
(C) ઐશ્વર્ય (D) રાજ્યલક્ષ્મી

(9) વાણી અને અર્થની જેમ કોણ જોડાયેલું છે ?

- (A) રાધા-કૃષ્ણ (B) રામ-સીતા
(C) વિષ્ણુ-લક્ષ્મી (D) શિવ-પાર્વતી

(10) સ્વવીર્યગુપ્તા હિ _____ પ્રસૂતિઃ।

- (A) રઘોઃ (B) મનોઃ
(C) ભાનોઃ (D) વિધોઃ

(11) દેવદાસના રક્ષણ માટે શિવ કોને મોકલે છે ?

- (A) મૃગ (B) ગાય
(C) સિંહ (D) ઋષિ

(12) કાલિદાસના કેટલા મહાકાવ્યો સંસ્કૃત પંચમહાકાવ્યોમાં સ્થાન ધરાવે છે ?

- (A) 2 (B) 7
(C) 3 (D) 5

(13) કાલિદાસની સર્વોત્તમ નાટ્યકૃતિ કઈ છે ?

- (A) માલવિકાગ્નિમિત્રમ્ (B) અભિજ્ઞાન શાકુંતલમ્
(C) રઘુવંશમ્ (D) વિક્રમોવર્શીયમ્

(14) 'નંદિની વરપ્રદાન' સર્ગની શ્લોક સંખ્યા _____.

- (A) 40 (B) 50
(C) 60 (D) 75

(15) ગુપ્ત મત પ્રમાણે કાલિદાસનો સમય ઈ.સ.ની કઈ સદી માનવામાં આવે છે ?

- (A) ત્રીજી સદી (B) બીજી સદી
(C) પ્રથમ સદી (D) પાંચમી સદી

(16) રઘુવંશનો સાહિત્ય પ્રકાર -

- (A) નાટ્ય (B) મહાકાવ્ય
(C) ચંપૂકાવ્ય (D) લઘુકાવ્ય

(17) અનોકહઃ શબ્દનો અર્થ શું થાય ?

- (A) વૃક્ષ (B) કોયલ
(C) પર્વત (D) નદી

(18) રઘુવંશના દ્વિતીય સર્ગમાં મુખ્યત્વે કયો છંદ પ્રયોજાયો છે ?

- (A) વસન્તતિલકા (B) શાર્દૂલવિક્રિડીત
(C) ઉપજાતિ (D) શિખરિણી

(19) સૌરમેયી કોનું નામ છે ?

- (A) નંદિની
(B) સુરભિ
(C) સુદક્ષિણા
(D) પાર્વતી

(20) 'નંદિની વરપ્રદાન' નામના દ્વિતીય સર્ગના મુખ્ય પ્રસંગો કેટલા છે ?

- (A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5

વિભાગ-૨/SECTION-II

૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૧૦

૨ (a) Translate any two of the following verses : 10

(૧) સ ન્યસ્તચિહ્નામપિ રાજલક્ષ્મી તેજોવિશેષાનુમિતાં દધાનઃ।

આસીદનાવિષ્કૃતદાનરાજિરન્તર્મદાવસ્થ ઇવ દ્વિપેન્દ્ર ॥

(૨) પ્રદક્ષિણીકૃત્ય પયસ્વિની તાં સુદક્ષિણા સાક્ષતપાત્રહસ્તા।

પ્રણમ્ય ચાનર્ષ વિશાલમસ્યાઃ શૃઙ્ગાન્તરં દ્વારમિવાર્થસિદ્ધેઃ ॥

- (३) स त्वं मदीयेन शरीरवृत्तिं देहेन निर्वर्तयितुं प्रसीद।
दिनावसानोत्सुकबालवत्सा विसृज्यतां धेनुरियं महर्षेः॥
- (४) भवानपीदं परवानवैति महान्हि यत्नस्तव देवदारौ।
स्थातुं नियोक्तुर्नहि शक्यमग्रे विनाशय रक्ष्यं स्वयमक्षतेन॥

- (ब) नीचेनामांथी कोई पड़ा बे ससंदर्भ समझवो : ६
- (b) Explain with reference any two of the following : 6
- (१) अवेहि मां किंकरमष्टभूतः कुम्लोदरं नाम निकुम्लमित्रम्।
- (२) जडीकृतः त्र्यम्बकवीक्षणेन वज्रं मुमुक्षन्निव वज्रपाणिः।
- (३) क्षतात्किल त्रायत इत्युदग्रः क्षत्रस्य शब्दो भुवनेषु रुढः।
- (४) संबन्धिनो मे प्रणयो विहन्तुम्।

- ३ कालिदासना समयना समाज अने संस्कृति पर नोंध लपो. १०
- 3 Write a note on Society and culture of Kalidas's time. 10

अथवा/OR

- ३ मडाकवि कालिदासनी कृतिओ विशे सविस्तर नोंध लपो. १०
- 3 Write a detailed note on the work of Kalidas. 10

- ४ द्विधीपनुं पात्रालेखन करो. १०
- 4 Draw the character sketch of Dilip. 10

अथवा/OR

- ४ 'नंदिनी वरप्रदान' प्रसंगनुं मूल्यांकन करो. १०
- 4 Evaluate the Episode of 'नंदिनी वरप्रदान' 10

- ५ नीयेनाभांथी कोरु ढषा डे ढर टूंक नूंध वडुुु : १ॡ
- 5 Write short notes on any two of the following : 14
- (१) कललददस वलशेनी दंतकथलओ
- (1) The legends about Kalidas
- (२) कललददसुड ढुकृतलनरुडणडुु
- (ॡ) रघुवंशे उडडलकूशलुडुु
- (ॡ) 'रघुवंशडुु' शीरुषक सडऑलवुु.
- (4) Explain the title रघुवंशडुु
-